

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 14 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 5 d. paduotu **ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Scandagra“** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 6 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Ieškovė UAB „Scandagra“ padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 6 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės UAB „Scandagra“ ieškinius atsakovams J. Š. ir O. P. dėl skolų ir nuostolių priteisimo bei pagal atsakovų J. Š. ir O. P. priešieškinius ieškovei UAB „Scandagra“ dėl sutarčių sąlygų pripažinimo negaliojančiomis ir nuostolių atlyginimo.

Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad byloje netinkamai atriboti terminuotų prievolių atidedamieji terminai nuo naikinamųjų terminų, taip paneigiant atidedamųjų terminų esmę ir suteikiant atidedamajam terminui teises pasekmes, kurias gali sukelti tik naikinamieji terminai. Ieškovė paaikšina, kad ginčo objektu esančioje pirkimo–pardavimo sutartyje buvo numatytas pardavėjo prievolės perduoti pirkėjui parduotas prekes atidedamasis įvykdymo terminas ir jis žemesnės instancijos teismų nepagrįstai buvo kvalifikuotas kaip naikinamasis terminas, susiejant su šio termino pabaiga pardavėjo prievolės perduoti prekes pabaiga. Ieškovės vertinimu, pirkimo–pardavimo teisiniam santykiui pardavėjo prievolės perduoti prekes praleisto įvykdymo termino teisinės pasekmės buvo nepagrįstai perkeltos pirkėjui, nors sutartyje numatytas prievolės įvykdymo terminas buvo nustatytas pardavėjo prievolių dėl prekių perdavimo įvykdymui, numatant ne tik prekių perdavimo terminą, bet ir pristatymą į konkrečią vietą. Pardavėjui praleidus prievolės įvykdymo terminą ir per sutartyje numatytą terminą, o vėliau ir per pirkėjo nustatytą papildomą terminą, prekių neperdavus pirkėjui, turėjo kilti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.260 straipsnio 2 dalyje numatyti teisiniai padariniai pardavėjo, kaip terminą perduoti prekes praleidusio subjekto atžvilgiu.

Ieškovas paaikšina, kad jis kaip pirkėjas, neturėjęs pareigos atsiimti prekių iš atsakovų (prekės turėjo būti pristatytos pardavėju į sutartyse numatytą vietą), taip pat neatsisakęs iš atsakovų priimti tinkamo prievolės įvykdymo bei neatlikęs iš viso jokių veiksmų, kurie galėtų būti kliūtis atsakovams tinkamai įvykdyti prievolės dėl prekių perdavimo, negalėjo būti pripažintas pažeidusiu ginčo sutartį, kai būtent pardavėjai turėjo pristatyti parduotas prekes.

Ieškovas taip pat nurodo, kad teismai nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, taikant CK 6.258 straipsnio 5 dalyje numatytą institutą patirtų nuostolių apskačiavimui. Nutrauktų pirkimo–pardavimo sutarčių objektas buvo bet kokios klasės rūšiniais požymiais apibūdintų prekių (t. y. kviečių) perdavimas. Nutraukus pirkimo–pardavimo sutartį dėl neįvykdymo (t. y. pardavėjui nepristačius kviečių), nėra galima numatyti, kokios klasės kviečius pardavėjas būtų pristatęs, jeigu būtų įvykęs sutartį, nes minėta aplinkybė neįvyko ir ji pirkėjui objektyviai negali būti žinoma. Dėl to, vertinant, ar nutraukta ir vietoje jos sudarytos sutartys turėtų būti laikomos pakeičiančiosiomis, turėtų būti vertinamos nutrauktos sutarties sąlygos, o ne hipotetinis įvykdymas, kuris iš tikro neįvyko.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl jame nurodytų teisės normų pažeidimo, turintys esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, bei nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyta priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai). Kasacinį skundą atsisakius priimti, grąžintinas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 87 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 5 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Gražinti ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „Scandagra“, j. a. k. 300539043, 669 (šešių šimtų šešiasdešimt devynių) Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. birželio 29 d. AB Swedbank mokėjimo nurodymu Nr. 51824.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Alė Bukaviniene

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas